

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologiæ Polemicæ Universæ

Pichler, Vitus

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXIII.

Art. III. De Sacramentalibus, Ceremonijs, signo Crucis &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39374

Christo instituta. R. Trans. Aut. & retorq. argum. Non potest ostendi, quo tempore & loco Baptismus fuerit institutus pro Sacramento Nova Legis, an nempe dum Christus fuit Baptizatus, an Jo. 3. & 4. ubi Christus per discipulos suos legitur baptizasse, an tempore intermedio, an primùm post Resurrectionem, dum dixit ad Apostolos: *Docete omnes gentes, baptizantes eos &c.* Ergo nec Baptismus erit Sacramentum. Potest igitur constare, an aliquid absolutè institutum sit à Christo, etiamsi de tempore & loco institutionis non certò constet; quod scire nihil interest Ecclesie. Cæterum Doctores Catholici non improbabiler docent, Confirmationem esse institutam, saltem perfectè & completè, post Resurrectionem, ubi Christus Jo. 20. ad Discipulos dixit: *Accipite Spiritum S. quorum remisistis peccata, remittentur eis.* Extremam Unctionem itidem Resurrectionem inter & Ascensionem Christi, postquam fuit instituta Pœnitentia; nam à Tride-

tino vocatur *Consummativum Pœnitentia.* Quamquam hoc Sacramentum Marc. 6. insinuatum & adumbratum sit, ubi Apostoli leguntur agros inunxisse oleo, & sanasse, promulgatum verò & declaratum à S. Jacobo c. 5. v. 14. *Ordinem*, quia complectitur geminam potestatem sacrificandi & absolvendi, partim in ultima Cœna, partim post Resurrectionem Jo. 20. fuisse institutum. Denique *Matrimonium* vel intra 40. illos dies, quibus Christus post Resurrectionem suam Discipulis apparet, multa eos docuit, loquens de regno Dei, seu de Ecclesia: vel Mat. 19. dum Christus ejus inseparabilitatem docuit, dicens: *Quos Deus conjunxit, homo non separet.* Hic iterum locum habet recepta regula S. Augustini l. 2. de Bapt. cont. Donatistas c. 7. ubi dicit: *Multa non inveniuntur in litteris Apostolorum, nec in Concilijs posteriorum: & tamen quia per universam custodiuntur Ecclesiam, non nisi ab ipsis tradita & commendata creduntur.*

ARTICULUS III.

De Sacramentalibus, Ceremonijs, Signo Crucis &c.

50. Sciendum 1. Per *Sacramentalia* posse intelligi vel illas ceremonias, quæ in solenni administratione Sacramentorum ex usu & præscripto Ecclesie adhibentur, vel (& quidem magis propriè) alios quosdam actus externos, qui ad colendum DEUM ordinati sunt, & ex communi quadam fidelium persuasione ad hominis sanctificationem speciali aliquo modo servantur. Ejusmodi Sacramentalia enumerantur præcipue sex, hoc versu comprehensa: *Orans, iratus, edens, confessus, dans, benedicens.* Vocabulo 1. intelligitur oratio Dominica. 2. Aquæ benedictæ aspersio. 3. Esus panis

Aaaa

R. P. Fichler Theol. Polemica.

panis benedicti, qualis olim in usu erat. 4. Confessio generalis cum unione pectoris, ut est *Confiteor*, Missæ præmitti solitum. 5. Eleëmofyna. 6. Benedictio ab Episcopo vel Abbate consecrato data.

Sc. 2. Questionem hinc esse 1. de Sacramentalibus his secundo modo acceptis, an habeant aliquam vim ad delenda peccata saltem venialia ex opere operato, uti Sacramenta, an solum ex opere operantis? 2. De Ceremonijs in administratione Sacramentorum adhiberi solitis, an rectè adhibeantur? 3. An pro libitu omitti possint? 4. An rectè benedicatur aqua, quam vocamus lustralem, panis, oleum, palma &c. 5. An rectè adhibeatur exorcismus in conferendo Baptismo, benedictione aquæ &c. 6. An rectè fiat signum crucis in fronte à Christianis. Item an rectè ducatur manu in aère, dum aliquid benedicatur. Ista enim omnia à Sectarijs nostris vel non curantur, vel ridentur, vel contemnuntur, vel etiam ut superstitiosa damnantur.

31. Dicendum 1. Sacramentalia recitata versiculo comprehensa solum ex opere operantis conducunt ad delenda peccata, seu mortalia seu venialia, nimirum quatenus illorum usus excitare in nobis potest tales motus salutare, nimirum penitentia & detestationis peccatorum, qui de se sufficientes sint ad delenda peccata, vel quatenus per illorum devotum usum impetratur specialis Dei gratia actualis seu auxilium ad detestationem peccatorum, ad superandas tentationes &c. Probat.

Quia nec ex auctoritate nec ex ratione habemus ullum fundamentum majori virtutem (scilicet ex opere operato, & immediatè) causativam remissionis peccatorum tribuendi Sacramentalibus. Unde patet mendacium Lutheranorum, qui passim tam in Confessione Augustana quam in alijs libris Catholicos arguunt, quasi docerent, hominem per hujusmodi promereri justificationem & remissionem peccatorum.

Dicend. 2. Ceremoniæ in administratione Sacramentorum, uti & in quolibet cultu Divino, rectè piè & utiliter adhibentur. Probat 1. ex Scriptura, in qua Paulus jubet, ut *omnia honestè & secundum ordinem fiant* 1. Cor. 14. atqui ad hoc vel maxime serviunt ceremoniæ. 2. Ab exemplo Christi, qui, quamvis potuisset sine ulla cerimonia conferre gratiam, sanare tam corpus quam animam, tamen adhibuit ceremonias, scilicet insufflavit in Apostolos Jo. 20. homines à demone obsessos exorcizavit. Marc. 5. ex sputo lutum fecit. Joan. 9. digitos misit in auriculas, suspiciens in caelum ingemuit Marc. 7. elevatis manibus benedixit &c. 3. Ex perpetua praxi & antiquissima Traditione Ecclesie, ut constat ex scriptis SS. Patrum Dionysii Ateop. c. 2. p. 2. Hier. Eccl. Clementis ep. 5. Tertul. de corona mil. Orig. hom. 12. in Num. Cypriani l. 1. ep. 12. Chrysof. Basil. Cyrilli catechesi Mystagogica 1. 2. 3. 4. & aliorum passim. Dionys. Apostolis corv. loc. cit. dicit: *Baptizatum rursus ad Pontificem assumunt. Ille* 32.

Divino ac deifico prorsus arguento vtrum signans &c. 4. Ex multiplici utilitate, & sine honore; quia per Ceremonias deferunt Deo cultus externus, revocantur in memoriam mysteria Redemptionis nostrae, nutritur devotio, augetur reverentia in suscipientibus Sacramenta, dum quaedam majestas cultus Divini oculis obijcitur, conservatur Religio, instruuntur fideles, discernuntur ab haereticis &c. 5. Ex confessione quorundam Sectariorum, imò & praxi, nam & ipsi in aliquibus locis adhibent exorcismos in Baptismo conferendo, accendunt cereos tum in Eucharistiae administratione, tum in funerum curatione &c. teste Gerardo de morte §. 102. Obrendunt pileos, & ijs ora abcondunt, dum sunt in suis fanis &c.

33. Dicendum 3. Rectè adhibentur exorcismi in collatione Baptismi, benedictione aquae, & aliarum rerum. Prob. ferè iisdem argumentis, quibus prior assertio; quia nempe Christus adhibuit, & primitiva Ecclesia, ut testatur S. Chrylost. homil. de Adam & Eva: *Quod cum ad Regenerationis veniant Sacramentum, non prius fontem vitæ ingrediuntur, quam exorcismis & exsufflationibus Clericorum Spiritus ab eis immundus abigatur.* Et Cytill. Catech. *Misag. 2. sic & exorcizatum hoc oleum per orationem, Deique invocationem, tam virtutem consequitur, ut non modo ardentia peccatorum vestigia expurget, verùm etiam omnes invisibiles demones repellat.* Vides simul utilitatem & finem exorcismi. Jo. Fabricius Junior *R. P. Pichler Theol. Polemica.*

p. t. Pro- Rector Acad. Jul. in considerat. variar. Contr. p. 590. sic dicit: *Audiendus nobis est Dreierus: exorcismus cum Baptismo conjunctus in nostris Ecclesiis retinetur; quia sic placuit Ecclesiae Catholicae jam inde ferè à temporibus Apostolorum. Constat, quod Augustinus peccatum originis in infantibus probet, quod Universae Ecclesiae ubique exorcismos baptismis parvulorum praemittat.* Haec Lutheranus. Est autem exorcismus nihil aliud, quam quando Divina auctoritate implorata jubemus diabolum excedere, vel abstinere aquis, oleo &c. ne ijs ad nostram perniciem abuti possit: licet enim creaturas irrationales obsideri à demone non credamus; scimus tamen, diabolum saepe abuti istis creaturis ad nocendum hominibus.

Dicend. 4. Ceremoniae ab Ecclesia 34. praescriptae non possunt pro libitu omitti. Ita expressè definit Tridentinum Can. 13. de Sacram. in genere. Ratio est, quia Ecclesiae praecipis obediendum, ut ostensum est in materia de Potestate Papae & Conciliorum Generalium, item p. 424. Si igitur Ecclesia aliquas ceremonias praescribit sub praecipito, omitti pro libitu aut mutari à quovis sine peccato non possunt. Aliud est de ijs, quas non praecipit, ut v. g. est aspergere se aqua benedicta in ingressu Ecclesiae, Misae non nisi flexis genibus interesse, suas preces numerare ad grana Rosarii &c.

Dicend. 5. Rectè benedicuntur aqua 35. (quae appellatur *lustralis*) oleum, panis &c. sive deinde id fiat per signum

crucis in aëre ductum, sive per certas orationes Ecclesiae, vel per utramque simul. Prob. 1. ex Scriptura. 1. Tim. 4. dicitur: *Omnia creatura Dei bona est &c. sanctificatur enim per Verbum Dei & orationem*, id est, etiamsi creatura aliqua esset immunda, facile posset sanctificari oratione, & adhibito signo crucis; quanto magis res bonae hient sanctiores? ut interpretatur Chrysost. 2. Ab exemplo Christi, qui benedixit panes, & benedicendo auxit Luc. 9. & Mat. 14. 3. Ex antiquissima Traditione & praxi Ecclesiae à temporibus Apostolorum, ut patet ex S. Clem. l. 8. Const. Apost. c. 29. & juxta aliam editionem c. 35. item S. Alexan. P. & M. qui ad annum 132. jam praecepit benedici aquam, prout hodie dum observatur, admiscendo salem pariter benedictum, non sine miraculis per aquam benedictam patris. S. Cypr. l. 1. ep. 12. ad Januar. ait: *Oportet mundari & sanctificari aquam prius à Sacerdote*. S. Cyrill. Catech. 3. *Sicut mundi cibi sunt immundi invocatione diaboli, ita aquam simplicem fieri sanctam invocatione Dei*. Similia habent S. Ambros. S. August. & alij PP, atque Concilia.

Quares, in quem finem benedicitur aqua, oleum, cereus, cineres &c? R. 1. ad significanda certa mysteria, & effectus spirituales; nam cereus Paschalis significat Resurrectionem Christi, oleum ejus misericordiam, cineres nostram poenitentiam, aqua purgationem animae &c. 2. Ad excitandos in nobis pios motus, quibus impetremus gratias actuales, & aliquo

modo disponamur ad obtinendam gratiam sanctificantem. 3. Ad effugandos daemones, morbosque pellendos &c. Hos tamen effectus non infallibiliter operantur, ut tamen Sacramenta in illis, qui non ponunt obicem; tum quia id DEUS non promittit, tum quia nobis non semper expedit. Rectè tamen multum spei in ijs collocatur, & tantum, quantum virtutis est in precibus Ecclesiae, & utentium devotione. Diabolus certè, ut ex plurimis historijs constat, fugatur per ejusmodi res benedictas, & per signum crucis, ita ut in proverbium abierit: *Fugit, sicut diabolus crucem*.

Dicend. 6. Rectè formatur crux 36. in fronte, ore, & pectore. Prob. 1. quia fit in memoriam Redemptionis nostrae in cruce peractae, in gratitudinem erga Christum, in professionem publicam amoris, quo complectimur Christum, in contestationem nostrae fidei, ad pellendos daemones & tentationes, pro felici successu nostrorum operum. Prob. 2. ex perpetua praxi fidelium, qui semper hoc signo se distinxerunt ab Haereticis, Judaeis, & Gentilibus, qui semper hoc signum tulerunt, vel abominati sunt. Videant jam, quos imitentur Sectarij nostri; ex quibus prudentiores, licet ex respectu humano publice non formant crucem more Catholicorum, faciunt tamen privatim, vel saltem non vituperant, multò minus rident, ut expertus ipsemet testari possum. Quid enim mali est in cruce, quae est quasi *imago* crucis Christi? An forma displicet? an invocatio SS. Trinitatis

in nomine Patris, & Filij, & Spiritus
S. Rectè dixit S. Aug. in enarrat. Psal.
141. *Usque adeò non erubescò de cruce,
ut non in occulto loco habeam cruce-
m Christi, sed in fronte portem & c.
quam Pagani derident, in loco pudoris
nostri constituunt.*

37. Ob. 1. Quidquid Christus non
instituit, id ipsi non placet: sed ple-
rasque ceremonias, quas Catholici
adhibent, Christus non instituit, sed
sunt merum inventum hominum; hu-
jusmodi enim arbitrarij cultus reji-
ciuntur ab Apostolo Coloss. 2. ubi re-
jicit omnem *idola & yoxilas*. 2. Mul-
tae ceremoniae sunt ridiculae, quas ad-
hibent Catholici. 3. Etiam si aliquae
ceremoniae non malè adhibeantur,
nemo tamen debet praecepto adstrin-
gi ab Ecclesia ad illas observandas, ne-
que gravari conscientia, si omittan-
tur. R. 1. D. M. quidquid DEUS
non instituit immediatè per se N. M.
nec immediatè per se, nec per suos
vicarios mediatè C. M. Placent DEO
etiam illa, quae per suos vicarios, scilicet
Pastores Ecclesiae, ordinat & in-
stituit. Paulus non rejicit omnem
cultum, à DEO non praeceptum, &
ab hominibus voluntariè susceptum,
sed inanem, superstitiosum &c. A-
lias nec DEO gratum fuisset Sacri-
ficium Abelis, quod à DEO nec im-
peratum nec institutum fuit, nisi me-
diatè tantum, mediante scilicet di-
stamine rationis, quam DEUS indi-
dit Abeli, & per quam Abel cogno-
vit, DEO placere Sacrificium. Ad
2. Si ceremoniarum significatio at-
tendatur, nec illa perverto oculo aspi-

ciantur, nulla sunt ridicula. Bene
dixit nonnemo ex Patribus: spernere
ceremonias Ecclesiae primus ad hære-
sim gradus est. 3. Christus Ecclesiae
dedit potestatem solvendi & ligandi
etiam in conscientia, imò per Paulum
praecipit, ut omnia honeste & secun-
dum ordinem fiant. 1. Cor. 14. er-
go Ecclesia potest sub praecepto suos
adstringere ad aliquas ceremonias.
Quæro! quanta foret inordinatio &
confusio in Ecclesia, si cuilibet lice-
ret pro libitu has vel illas vel nullas
ceremonias in administratione Sacra-
mentorum, Sacrificio &c. adhibere?
Dein retorq. argum. quoad 1. & 2.
membrum, & quaero, ubi Christus
instituerit vel praeceperit, ut Christia-
ni (ceu faciunt in templis suis Luthe-
rani) orationes suas (si tamen orent)
in pileum innummurent, eoque fa-
ciem tegant? Quo nihil est magis ri-
diculum. Ego certè hanc lepidam
ceremoniam videns, & causam illius
interrogans, quam mihi nullus dare
potuit exijs, quos interrogavi, à risu
temperare non potui.

Ob. 2. Superstitiosum est Crucis 38.
signum in fronte vel aère efformato ali-
quam virtutem tribuere, ut faciunt
Catholici: ergo. R. N. A. quamvis
enim figura & signum Crucis ex se &
natura sua non habeat virtutem pel-
lendi daemones, sacrandi, operandi
mirabilia (ur sepe contigit) habet ta-
men ex ordinatione Christi tanquam
signum & trophæum Christi, à quo ac-
cipit virtutem supernaturalem, praefer-
tim si devotè formetur; sic enim simul
honoratur & invocatur Christus, in
Aaaa 3 cruce

cruce pro nobis passus. Audi S. August. l. 83. quæstionum q. 79. *Contremiscunt hæc signa (Spiritus mali) ubicunque illa prospexerint. Cum autem non cedunt his signis, Deus ipse prohibet occultis modis, cum id iustum & utile iudicat.*

Ob. 3. Si quodlibet signum crucis religiosè colendum est, quia imago est crucis, in qua Christus pependit, tunc etiam omnes spinæ, flagella, sepulchra, præsepia erunt colenda religiosè, quia Christus casus est aliquibus flagellis, reclinatus in aliquo præsepi, jacuit

in aliquo sepulchro &c. Hoc est ridiculum: ergo. R. N. sequelam & paritatem, quia non omnia flagella, præsepia, sepulchra fiunt ad exprimenda flagella, præsepe, sepulchrum Christi, sed alium usum habent: e contra crucis ordinariè formantur in eum finem, ut representent nobis crucem, in qua passus est Christus; nisi fortè casu fiant aut aliâ causâ, dum v. g. in ædificio duæ trabes in formam crucis collocentur &c. Nam huiusmodi crucis ad alium finem ordinatæ nullæ sunt dignæ reverentiâ.

CAPUT II.

De Sacramentis in specie.

SUMMARIUM.

1. Quid sit Baptismus: qua lis & cum quibus circa eundem.	4. Calvinista malè inficiantur absolutam necessitatem (in re vel in voto) Baptismi respectu liberorum ex fidelibus natorum.
2. Anabaptista malè negant Baptismum parvulis ante usum rationis.	5. Audiuntur & reselluntur Anabaptista,
3. Lutherani malè tribuunt his parvulis fidem actualem, vel actum fidei similem.	6. Lutherani,
	7. Et Calvinista

ARTICULUS I.

De Baptismo.

- I. Sciendum, circa Baptismum (qui Eph. 5. v. 26. dicitur esse *Lavacrum aqua in verbo vite.* & Tit. 3. v. 5. *Lavacrum regenerationis & renovationis Spiritus S. & à Doctoribus* definitur esse ablutio exterior corporis sub præscripta verborum formula) tres classes modernorum Sectariorum adversari Catholicis, Anabaptistarum, Lutheranorum, & Calvinistarum. 1.

ANA